

DATS

DATS
LANDSFORENINGEN FOR
DRAMATISK VIRKSOMHED

RAMPELYSET
TEATERMAGASIN

NOV
2017

TEMA: HUMOR

INDHOLD:

TEMA: HUMOR 13

NÅR KVINDER ER SJOVE 14
AF PETER RAFN DAHM

HUMOR KOMMER ALLTID UT IFRA NOE EKTE 15
DEN KVINDELIGE DUO MY&VIKTORIA

NÅR TEATER TØR BEFINDE SIG PÅ KANTEN 18
TEATER [DØGDI]

VI BRUGER OS SELV ENORMT MEGET 20
TEATER VIGDIS

FRYGTE FOR IKKE AT VÆRE MORSOM 22
AF ASTRID MARIE LAKJER

**FLÆS SKABER SATIRETEATER PÅ DEN PROFES-
SIONELLE SCENE** 24
AF MARLENE KEJSER

HUMOR HANDLER OM AT TAGE TINGENE ALVORLIGT! 27
AF MAS (MIDTFYNS AMATØR SCENE)

ARTIKLER

EDERED: "VI SKAL TALE SAMMEN FOR AT ÆNDRE VERDEN" 7
AF LENE GRØNBORG POULSEN

REJSEDAGBOG NEWCASTLE 30
AF MARIA ULBRANDT LAUMARK

MORSØ GYMNASIUM STYRKER DRAMAUNDERVISNINGEN 34
AF CAMILLA LINNEBJERG RIPA

PLETSKUD FRA DATS TEATERFESTIVAL 2017 36

FASTE SPALTER

VELKOMMEN 3

KORT NYT 4

PORTRÆT: NY GENERALSEKRETÆR I DATS 6
AF LENE GRØNBORG POULSEN

Forsidebillede: Teaterrødderne, "Stilhed støjer".

Foto: Axel Gadegaard

RAMPELYSET – November 2017.

Udgivet af DATS – landsforeningen for dramatisk virksomhed. ISSN 0107 1882

REDAKTIONENS ADRESSE: Jernbanegade 5, 6230

Rødekro, lenegroenborg@gmail.com

REDAKTION: Lene Grønberg Poulsen (red.), Morten Hovman, Peter Rafn Dahm, Astrid Lakjer, Marie Markvard Andersen og Marlene Kejser

ANNONCER: DATS joan@dat.dk

DESIGN: Annie Hjort Hansen og Lene Grønberg Poulsen

VELKOMMEN TIL RAMPELYSET

Det handler om humor i denne udgave af DATS' medlemsmagasin Rampelyset. Her er både de store jokes, der får latteren til at rulle i salen – og så er der de morsomheder, der også rummer alvorlige pointer og måske peger tilbage på os selv. Men vi har brug for latteren i teatrets mørke sal. I dette nummer sætter vi særligt fokus på sjove kvinder, og vi har talt med forskellige grupper, der alle forholder sig til humor i teatret på spændende måder (fra side 14). Drama eleverne fra Jespersens Gymnasieskole reflekterer over 'frygten for ikke at være morsom' (Side 22), mens pigerne fra FLÆS fortæller om, hvordan man kan skabe en forretning på at få folk til at le (side 24).

Udenfor tema fortæller vi selvfølgelig om DATS' store teater- og ungdomslejr EDERED, som fandt sted i Aalborg denne sommer (side 7). Maria Laumark tager læserne med på teatereventyr i Newcastle på side 30 og Morsø Gymnasium fortæller om at være den første skole, der tilbyder drama på A niveau på side 34. Og så skal du selvfølgelig ikke snydes for vores fantastiske billeder fra DATS Teaterfestival 2017 – dem finder du på side 36.

Rigtig god læselyst!

På vegne af redaktionen

Lene Grønberg Poulsen

KORT NYT

VÆKSTLAGSTEATER I DE DANSKE KIRKER

DATS markerede 500 året for Reformationen ved at bede fire markante vækstlagsgrupper hver fortolke og udfordre fem af Luthers teser. Det er blev til fire korte, moderne, anderledes og meget forskellige kirkespil, der spillede i fem forskellige kirker fra d. 3. – 7. oktober. Titelne på de fire forestillinger giver en god fornemmelse af spændvidden:

- "I tidsåndens klæ'r" - Den som løfter sin kritiske stemme er fri
- "Luther, who?" - Hvem ville Luther være for os, hvis han levede i dag?
- "Syndsforladelse til 500" - Et grotesk, dystopisk gameshow
- "Welcome outside" - Et kig ind i Himmels venteværelse

Fotos: Peter Rafn Dahm.

REPERTOIRET 2017 ER UDKOMMET

Ikke alle skuespil er lige let tilgængelige for de danske amatørscener. Men de, der ikke lukker sig op ved første øjekast, er måske de mest spændende. Vil du følge med i udviklingen indenfor dansk dramatik, så vil du have glæde af udgivelsen. Hele 33 nye skuespil er blevet omtalt i DATS' udgave af Repertoiret 2017, som du finder på DATS' hjemmeside. P.S. HUSK at du også altid kan kontakte vores konsulenter, hvis du har brug for hjælp til at finde det helt rigtige manuskript.

CON AMORE KULTURPRIS 2017 GIK TIL HØJE TAASTRUP

Dette år er prisen gået til Høje Taastrup Kommune, som var nomineret sammen med Aarhus og Thisted Kommuner. Kommunerne indstilles af lokale foreninger og enkeltpersoner. Modtageren af prisen er valgt af en jury bestående af Birgit Overgaard fra AKKS og Bolette Kvist fra DATS. De udtaler om årets modtager:

"Høje Taastrup kommune har en kulturpolitik med bred repræsentation, og prioriterer et stort udvalg af tilbud inden for amatørkulturområdet. Gennem tiltag som bl.a. Forenings-Hæders- og Ungelederprisen, sætter de fokus på den ekstraordinære indsats i amatørkultur-foreningerne, og fremmer på den måde lysten til at tage del i amatørkulturlivet for kommunens borgere."

SHORTPLAYFESTIVAL MED "DOGME"

Lørdag den 30. september var tiden kommet til at afholde en shortplayfestival på dansk grund.

Begivenheden fandt sted på Det Hem'lige Teater i Aalborg og blev til i et samarbejde mellem DATS og Det Hem'lige Teater.

Festivalen var en "dogme"-festival: Kravet for at medvirke var, at deltagergrupperne skulle opføre et (eller flere) af de shortplays, som er skabt igennem DRAMAFRONTEN, og som Teaterforlaget DRAMA har udgivet i 4 bind. Shortplays, som alle er skrevet af kendte, professionelle danske dramatikere.

14 shortplayforestillinger blev opført på denne festivaldramatikspremiere i og omkring Det Hem'lige Teater i Aalborg.

Foto: Peter Rafn Dahm.

DET SPRAGLEDE SENIOR-TEATER

Lørdag den 28. oktober inviterede DATS og Teatergruppen CasaBlanca til Senior TeaterFestival i Korsør Kulturhus. Festivalen havde navnet "Det spraglede seniorteater", og her præsenterede 6 grupper forestillinger indenfor genrerne: revy, klassikere, absurd teater, monolog, cabarét, klovne og fortælling. Festivalen havde desuden besøg af gæster fra Færøerne, Norge, Sverige, Tyskland og Belgien, der både kom for at opleve dansk seniorteater og for at samarbejde med DATS om at skabe et internationalt seniorteater-netværk.

JAKOB OSCHLAGS 50 ÅRS INSTRUKTØR-JUBILÆUM

Jakob Oschlag iscenesatte for 50 år siden i september 1967 sin første teaterforestilling som professionel instruktør.

I 15 år indtil 2005 var Jakob teaterkonsulent i DATS. Blandt hans mange indsatser og initiativer kan nævnes: Skabelse af Værkstedet af 1987, hvor han, i samarbejde med bl.a. koreografen Ann Crosset og dramatikeren Kaj Nissen, satte ældreteatret på DATS' og amatørteatrets kunstneriske dagsorden. Sammen med Kaj har Jakob skrevet bogen "Når levet liv tager plads på scenen" – om ældreteater i Danmark.

Han har arbejdet som instruktør og dramaturg for Fyrspillene i Sydthy. Etablering af Landsbyteatret, der modtog Anne og Arne Aabenhus legat i 2003. Et mangeårigt samarbejde med Skørping Marionetteater, hvor Jakobs jubilæum også fejres med Selma Lagerlöf forestillingen "En legende – en tale – en samtale", som han både har oversat, bearbejdet og instrueret.

Foto: Axel Gadegaard.

NY GENERAL SEKRETÆR I DATS

DATS HAR PR. 1. AUGUST 2017 ANSAT KIM VON BÜLOW SOM GENERALSEKRETÆR. KIM SVARER HER PÅ FEM SPØRGSMÅL OM BÅDE EGEN BAGGRUND SAMT VISIONER FOR AMATØR-TEATRET I DANMARK.

HVORFOR ER AMATØRTEATER VIGTIGT?

Kim von Bülow: "Det er vigtigt af mange forskellige årsager alt efter hvilke briller, man tager på... Jeg tror, man kan samle betydningen i følgende 2 sætninger:

- At arbejde med teater er en dannelsesproces i forhold til at forstå en tekst, levendegøre den (med krop, stemme, bevægelse og intellekt) og formidle den til andre, som fortjener en almen udbredelse.

- Processen med at arbejde med teater er både en personlig udviklingsrejse og vigtig øvelse i samarbejde; en påmindelse om fællesskabets betydning. En påmindelse og en dygtiggørelsesproces der igen bør udbredes til flest mulige."

HVAD ER DIN STØRSTE TEATEROPLEVELSE?

Kim von Bülow: "Jeg vil være lidt selvoptaget her... 600 betalende publikummer i et teater i Barcelona, der venter spændt på at se Det Hvide Snit's show 'The Yellow Line'... vi står bag bagtæppet og venter på signal til at gå på scenen... følelsen er grundangst blandet med stor glæde. Jeg går frem foran publikum og proklamerer, at vi ikke modtager forslag til scener fra katolikker og tyskere (det var en improviseret teaterforestilling). De sekunder hvor vi ikke vidste om publikum ville forstå joken, eller om de forarget ville forlade salen var nervepirrende! Da de så brød ud i latter så måtte jeg/vi konstatere, at det var et af de store øjeblikke!"

HVAD BLIVER DINE MÆRKESAGER DET FØRSTE STYKKE TID I DATS?

Kim von Bülow: "I samarbejde med DATS' konsulenter har vi blandt andet sat fokus på Seniorteateret og Vækstlaget – og deres potentielle muligheder for at samarbejde."

HVILKEN BAGGRUND HAR DU?

Kim von Bülow: "Jeg er uddannet skolelærer med en Master i voksenlæring og HR. Derudover er jeg certificeret coach. Jeg har nu kun undervist i folkeskolen i meget kort tid, og jeg har primært været ansat på ungdomsuddannelserne - først som underviser og i de sidste 17 år som leder på forskellige niveauer."

HVILKEN TYPE AF TEATER HAR DU SELV ARBEJDET MED?

Kim von Bülow: "Jeg startede med at spille teater i 'Multiater' på Amager for 33 år siden. Den gang blev vi faktisk

instrueret af Jacob Oshlag i opsætningen af blandt andet Vildanden og Kvinden Uden Arme (som blev fremført på en DATS festival i Herning). Efter 3 år gik amatørteaterforeningen Multiater i opløsning, og i kølvandet på dette opstod teatergruppen Det Hvide Snit, som stadig eksisterer og som jeg stadig spiller med i. Det Hvide Snit er primært optaget af improviseret teater (Impro Comedy). Jeg har udgivet flere bøger om improvisation blandt andet på Forlaget DRAMA, undervist i emnet både i forhold til teater men også i forhold til ledelse og arbejdsliv."

Optoget fra årets EDERED 2017 i Ålborg. Alle fotos: Peter Rafn Dahm

EDERED: "VI SKAL TALE SAMMEN FOR AT ÆNDRE VERDEN"

66 UNGE. 11 NATIONALITETER. 14 DAGE MED TEATER. VELKOMMEN TIL DEN DANSKE UDGAVE AF BØRNE- OG UNGDOMSTEATERLEJREN EDERED 2017 MED DATS SOM VÆRT.

Militærhelme og klovnenæser under åben himmel. Et vikingskib der leder efter land, mens høje menneskeskrig runger i vores ører. Og så er der en cirkel af marionetdukker. De smiler mekanisk, mens de inviterer os til at putte en mønt i maskinen, så vi kan forlænge deres indespærrede liv i karrusellen. Som publikum er vi dømt til at "spille" rollen som flygtninge. Vi er fordrevet fra vores hjem og på vej ud for at finde et nyt sted, som vi kan høre til. På denne rejse møder vi fem forskellige og dysfunktionelle samfund, der kan blive vores potentielle hjem. Hvis vi tør. Og hvis de vil have os.

Kunstnerisk leder Ane Kirk og 10 frivillige, de såkaldte Eddies, er på tur rundt på Bælum Højskole for at besøge fem workshopgrupper, der øver op til lørdagens forestilling. I den kommende weekend skal de spille en vandreforestilling i den nedlagte for-

lystelsespark Karolinelund i Aalborg. De befinder sig midt i en kunstnerisk proces, hvor forestillingen er ved at samle sig. Hvor idéer opstår og bliver smidt væk igen, og hvor nerverne arbejder på højtryk. Men man fornemmer et tema. "Det var uhyggeligt. Skræmmende og cool," siger én af de frivillige, da vi forlader gymnastiksalen.

Alle nikker. At grupperne har arbejdet med det overordnede tema "Tivoli og diversitet" træder tydeligt frem allerede her i øveprocessen.

Hvert år mødes unge i teaterlejren, som bærer det mundrette navn "EDERED – European Drama Encounters". Her skaber de teater sammen, mens de former venskaber og taler om, hvordan verden ser ud gennem deres øjne. Nogen af dem vælger teatret eller skuespillet som levevej, og de ender måske med en professionel karriere. Andre bruger dramaundervisningen som et ståsted i livet – som en hobby, der giver dem glæde

DET FEDESTE ER, AT TEATER SKABER KOMMUNIKATION. VI KOMMUNIKERER INTERNT MED HINANDEN FOR AT LAVE TEATER, MEN VI KOMMUNIKERER OGSÅ UD TIL PUBLIKUM. DE UNGE BLIVER FÆLLES OM ET BUDSKAB. GITTE BECH BALLESHHEIM, ANSVARLIG FOR EDERED I DANMARK.

og plads til at udvikle sig. Alle skaber de oplevelser for livet.

TIVOLI, DIVERSITET OG DEMOKRATI
"EDERED er for mig en proces og et kunstnerisk frirum. Det er ikke kun en social oplevelse men også et globalt forum, hvor deltagerne får indsigt i hinandens liv og politiske forhold. De lærer noget om, hvordan andre lande opfatter tingene. Derfor har vi i år valgt temaet "Tivoli and the diversity" som overordnet ramme for forestillingen. Det skaber en kreativ ramme, men det får os også til at tale om, hvordan vi opfatter netop diversitet og forskellighed i samfundet," forklarer Gitte Bech Balleheim, der er overordnet ansvarlig for EDERED i Danmark i år. Til hverdag arbejder hun som børne- og ungdomsteaterkonsulent i DATS, og i de sidste to år har hun arbejdet på at få den store teaterlejr i til Danmark.

ÉN AF DELTAGERNE SPURGTE OS OM, HVORFOR VI DOG SKULLE TALE OM DEMOKRATI. MEN DET ER BLEVET MEGET TYDELIGT, AT DET VAR ET VIGTIGT EMNE. FOR DEMOKRATI ER IKKE DET SAMME FOR ALLE.

GITTE BECH BALLEHEIM,
ANSVARLIG FOR EDERED I
DANMARK.

Pt. sidder hun med computeren i et lille kontor ved siden af spisesalen, hvor et velkørende køkkenhold hver dag bespiser 66 unge og deres ledere med alt det bedste fra det danske nationalkøkken. Der er mange tidsplaner og koordineringsopgaver, som hun skal have styr på i løbet af de 14 dage, hvor de unge er i Danmark. Men der er også plads til visionære tanker:
"Det fedeste er, at teater skaber kommunikation. Vi kommunikerer internt med hinanden for at lave teater, men vi kommunikerer også ud til publikum. De

unge bliver fælles om et budskab. Den proces er rigtig vigtig. Vi skal tale sammen for at ændre verden," understreger Gitte Bech Balleheim.
Hun forklarer, at de unge også har arbejdet med de to undertemaer flygtninge og demokrati. Og det er der kommet nogle interessante samtaler og diskussioner ud af: "En af deltagerne spurgte os om, hvorfor vi dog skulle tale om demokrati. Men det er blevet meget tydeligt, at det var et vigtigt emne. For demokrati er ikke det samme for alle. Vores deltagere fra Israel opfattede ordet meget negativt, fordi det hos dem ofte bruges til at beskrive propagandatiltag. Og i Tyrkiet har demokrati jo også en anden betydning, end den vi kender herhjemme. Den indsigt er vigtig," påpeger hun.

ET SOCIALT MØDE I KUNSTEN

Tilbage i salen taler Ane Kirk afdæmpet med en af workshoplederne. De aftaler overgange mellem de forskellige scener i vandreforestillingen, og de diskuterer hvordan man bedst placerer publikum. "Som kunstnerisk leder har jeg ansvaret for, at de forskellige workshops kører, og at workshoplederne har den rygstøtte, de har brug for. Og så er det selvfølgelig mit og Git-

tes ansvar, at forestillingen hænger sammen," forklarer Ane Kirk bagefter. Hun har været af sted som workshopleder på EDERED i fem år, men det er første gang, at hun står som medarrangør. "Det har været en helt fantastisk oplevelse. Det har været hårdt arbejde, men det har været det hele værd. Der sker et

NOGEN SKABER INTERNATIONALE VENSKABER PÅ EDERED, DER VARER HELE LIVET. JEG TROR, DET ER FORDI, DE OPDAGER, AT DE I TEATRET HAR ET FÆLLES SPROG.

ANE KIRK, KUNSTNERISK LEDER.

eller andet, når man ser, hvor hurtigt de unge mennesker falder ind i en fælles rytme. Det tog dem to dage, og så hyggede de sig på tværs af nationaliteter. Nogen skaber internationale venskaber på EDERED, der varer hele livet. Jeg tror, det er fordi, de opdager, at de i teatret har et fælles sprog," understreger hun. Ud over teaterdelen har der også været tid til sociale aktiviteter, hvor alle har været på shoppingtur til Aalborg samt en tur på stranden i Øster Hurup. Bålhygge, opvisning fra de enkelte lande og natløb er det også blevet til. Så der er ingen tvivl om, at alle er blevet mange oplevelser rigere.

VENSKABER TRODS FORSKELLE

Et af de temaer, som selvfølgelig er blevet diskuteret i år, er mennesker på flugt. De forskellige unge har hver især fortalt om, hvordan deres egne lande har håndteret flygtningesituationen. På den måde får mange nedbrudt deres fordomme i mødet med andre unge, og flere understreger også, at de er blevet klogere på samfundsmæssige aspekter, som de slet ikke tænkte på før, fortæller Ane Kirk.
Desuden holdt de græske deltagere oplæg om, hvordan demokratiet startede

i deres land. De græske unge havde en stor historisk viden om emnet, og de var tydeligvis stolte af deres historie. På den måde fik de skabt nogle helt andre samtaler om demokrati, som også satte nye perspektiver på emnet for de andre unge. At man som sidegevinst bliver klogere og får nye perspektiver på sit eget liv, når man deltager i EDERED, er Ane Kirk ikke i tvivl om:

"Sidste år boede vi i et stort træningskompleks i en skov i Tyskland. Lejren varede kun en uge, så vi havde rigtig travlt hele ugen med at skabe en forestilling. Alle var trætte. Men på femte dagen,

hvor vi var ude om aftenen, hørte jeg danske og israelske stemmer i mørket snakke om situationen i Israel.

Franskmænd fortalte om terror, og tyrkere berettede om kupforsøget i deres hjemland. Jeg havde en fornemmelse af, at det er de her unge mennesker, der taler sammen nu.... Det er dem, der kan redde verden. Jeg er ikke sikker på, at vi voksne har løsningen længere. De unge kommer til at forme meninger for livet, fordi de møder andre 1 til 1. Vi kan mærke at det sker hvert år, og derfor er den her lejr utrolig vigtig," afslutter hun.

EDERED I DANMARK

- EDERED foregik i Danmark fra d. 19. - d. 30. juli 2017. Teaterlejren var arrangeret af DATS i et samarbejde den selvejende Teaterinstitution i Aalborg "Det Hem'lige Teater"

- Der var 66 unge deltagere i alderen 15-18 år, samt deres workshop- og velfærdsledere.

- Overordnet tema: Tivoli and the diversity. Undertemaer: Demokrati og flygtninge.

- EDERED 2017 blev afsluttet med en vandreforestilling i den nedlagte forlystelsespark Karolinelund i Aalborg lørdag d. 29. juli kl. 15.

- EDDIES er et nyt initiativ, hvor de tidligere deltagere i EDERED fra Danmark blev tilbudt at være frivillige med i udviklingen og udarbejdelsen af EDERED 2017. De deltog aktivt i EDERED 2017 og skal efterfølgende være med til at skabe og udvikle et nationalt og internationalt ungemiljø, der ønsker at skabe teaterworkshops og forestillinger på tværs af lande. De skal også være med til at skabe muligheder for unge scenekunstnere i Danmark i de små byer.

EDERED - GENERELT

- EDERED - European Drama Encounters er et europæisk samarbejde til fordel for børn og unge, der mødes i et teaterfællesskab i ca. to uger i sommerferien. Hvert år er det et nyt europæisk land, som er værter for EDERED mødet.
- Hvert deltagende land medvirker med seks til otte børn eller unge, der har meldt sig til, og har lyst til at møde andre børn og unge i et sommer teaterfællesskab. Mødet består af et intensivt interkulturelt workshop-program og sociale aktiviteter.
- Deltagerne skal i to uger undervises og samarbejde i fem forskellige workshops-grupper, som afsluttes med en fælles teaterforestilling, der vises for et offentligt publikum.
- Deltagerne undervises af frivillige teaterundervisere, de medvirkende landes instruktører, i forskellige teaterteknikker. Hvert år er der valgt et tema, som er det gennemgående i både workshops og forestillingen.

TRE UNGE DELTAGERE FORTÆLLER HER OM DERES OPLEVELSER TIL EDERED SAMT DERES TANKER OM TEATER.

FEDAU DEPRAETERE, 16 ÅR, BELGIEN

HVORFOR ANSØGTE DU OM AT DELTAGE I EDERED?

Fedau Depraetere: "Mit liv er koncentreret om kunst og kultur. Jeg bliver undertiden hjemmefra, men efter skole går jeg på konservatoriet, hvor jeg har undervisning i drama og poesi. Det er både tekstbaseret teater samt improvisationsøvelser, som vi arbejder med. Jeg elsker at lave teater, og jeg har også tidligere deltaget i en international filmcamp for unge. Så jeg var nysgerrig efter at få en ny kunstnerisk oplevelse i udlandet med fokus på teater, for jeg vil gerne arbejde med skuespil i fremtiden – enten på scenen eller foran et kamera.

HVORDAN HAR OPLEVELSEN VÆRET?

Fedau Depraetere: "Det har været fantastisk. Man møder nye mennesker og skaber venskaber på ingen tid. Vi spiser, sover og lever sammen, så man kommer hurtigt tæt på hinanden. Selv ens undervisere og workshopledere får man hurtigt en rigtig god forbindelse til.

Det var især sjovt en aften, hvor vi lavede "markedsplads". Her havde alle noget med fra deres hjemland, som vi så kunne bytte med hinanden. Danskerne havde lego med, og vi havde chokolade og kager med. Det var en rigtig god aften."

HVAD HAR DET SVÆRESTE VÆRET UNDER DIT OPHOLD?

Fedau Depraetere: "Det sværeste har nok været én af de øvelser, vi lavede i vores workshop, som blev en stærk følelsesmæssig oplevelse. Det var svært, men det var også en god øvelse. Vi arbejder med temaerne demokrati og flygtninge, og i en øvelse skulle vi være sammen i par. Den ene skulle lukke øjnene, og den anden skulle råbe fornærmende ting på sit eget sprog. På den måde var den ene flygtning, mens den anden råbte, at vedkommende ikke måtte være i landet. Det virkede rigtigt stærkt, og flere af os kom til at græde. Oplevelsen gjorde os stærkere som gruppe.

Når man viser sin sårbarhed, opdager man, at vi alle er ens og går igennem samme følelser. Det var en meget stor oplevelse.

THE COMMEDIA SCHOOL
Founded in 1979

INTERESTED IN BROADENING YOUR POSSIBILITIES AS AN ACTOR?
PASSIONATE OR CURIOUS ABOUT STYLES SUCH AS:

BUFFONNA • MELIDRAMA • MASK • COMEDIA DELL'ARTE
CLOWNS • TRAGEDY • STORY TELLING • CABARET

THREE YEARS ACTOR TRAINING PROGRAM
FOUNDED BY OLE BRISKE AND CARLO MAZZONE

WE'RE INTO: WWW.COMMEDIASCHOOL.COM | INFO@COMMEDIASCHOOL@GMAIL.COM

Facebook, Instagram icons

HOTTRYK

BRUNDE VEST 14A • 6230 RØDEKRO
TLF. 7466 6431 • WWW.HOTTRYK.DK

DASK
DANSK SKUESPILLERKATALOG

Gratis Castingprofil: www.dask-online.dk

Rekvisitter
- kæmpe udvalg!

Kontakt os på 75258235
7-kanten@7-kanten.dk
www.7-kanten.dk

spil teater
7 KANTEN

MAGDA SKYTTE, 16 ÅR, DANMARK

HVORFOR ANSØGTE DU OM AT DELTAGE I EDERED?

Magda Skytte: "Jeg kommer fra København og har spillet teater i mange år på Vesterbro, hvor det har været meget fysisk teater. Senere, da jeg kom på efterskole, har jeg også arbejdet med replikbaseret teater. Men det var faktisk min teaterlærer fra min efterskole på Langeland, der sendte mig et link til EDERED. Det var en meget spontan beslutning, og jeg blev overrasket og glad, da jeg fik at vide, at jeg skulle med. Derfor havde jeg heller ikke så mange forventninger. Jeg ville bare springe ud i det med begge ben. Jeg holder meget af engelsk og teater, så jeg tænkte, at det ville være spændende at kombinere de to ting."

HVORDAN HAR OPLEVELSEN VÆRET?

Magda Skytte: "Det har været utroligt spændende og nyt det hele. Jeg har aldrig talt så meget engelsk før, og jeg bliver hurtigt bedre til det. Det er så spændende at møde alle de her forskellige kulturer, og vi fortæller hinanden om vores egne lande. Det er gået op for mig, at der er så meget, jeg ikke ved. Om hvad der sker i Kroatien, Grækenland eller på Grønland. Her får vi kulturen i øjenhøjde, og man kan måske sige, at det har været et slags kulturmøde med teater. Og så har det været fedt at møde mennesker med de samme interesser som mig selv."

VIL TEATER VÆRE EN DEL AF DIN FREMTID?

Magda Skytte: "Jeg holder meget af teater og historiefortælling. Så jeg vil gerne arbejde med ord. Måske på et teater eller måske som forfatter. Men teater vil blive ved med at være min hobby – også næste år, når jeg skal i gymnasiet. Jeg elsker at stille mig op og fortælle en historie. Ord kan påvirke folks følelser, bevæge dem og få dem til at græde eller grine. Det er fascinerende. Jeg vil gerne få folk til at tænke og stille spørgsmål."

ALEKSANDAR NOVAKOVIC, 17 ÅR, FRA SERBIEN MEN BOR I ØSTRIG

HVORFOR ANSØGTE DU OM AT KOMME MED TIL EDERED?

Aleksandar Novakovic: "Derhjemme går jeg på en kreativ skole, hvor jeg både spiller musik, synger og spiller skuespil. For to år siden var jeg i Schweiz med EDERED, så jeg ville gerne af sted for at have samme gode oplevelse. Jeg vil gerne være i en atmosfære, hvor jeg skal arbejde med folk, som har de samme interesser som mig selv. Og så er det fedt, at vi kan blive bedre til at tale engelsk."

HVORDAN HAR DIT OPHOLD VÆRET?

Aleksandar Novakovic: "Det har været suverænt. Jeg elsker folk og den atmosfære, som opstår, når 11 forskellige lande er samlet. Vi er som en stor familie. Eller som en nation. Jeg fik hurtigt rigtig tætte venskaber her. Det er folk, der ligesom jeg selv, interesserer sig for musik og skuespil. De kender mine følelser, og jeg kender deres. Vi respekterer hinanden. Derhjemme møder jeg sjældent den samme type af mennesker, som jeg kan relatere til fra første sekund."

VIL TEATER VÆRE EN DEL AF DIN FREMTID?

Aleksandar Novakovic: "Jeg vil gerne være skuespiller, danser eller professionel operasanger. Jeg har i de sidste 10 år danset klassisk og latin samt spillet teater, men jeg ved endnu ikke helt præcist, hvad jeg gerne vil arbejde med. Men det skal være noget kreativt. Jeg vil anbefale alle at tage på EDERED. Det er en oplevelse for livet. I fremtiden vil jeg også gerne være en del af den frivillige gruppe, hvis festivalen kommer til mit land."

Teaterrødderne, "Stilhed støjer". Foto: Axel Gadegaard

NÅR KVINDER ER SJOVE

KAN DET FOR ALVOR BLIVE MORSOMT!

AF PETER RAFN DAHM

VI HAR BEDT 3 UNGE, KVINDelige TEATERGRUPPER, DER ALLE HAR ARBEJDET MED HUMOR SOM ET CENTRALT ELEMENT I DERES UDTRYK, FORTÆLLESTIL OG TEMAVALG, FORTÆLLE OM DERES TILGANGE TIL AT SKABE MORSOMT TEATER.

GRUPPERNE ER: MY&VICTORIA, TEATER [DØGDI] OG TEATER VIGDIS, OG DERES ORD OG OPLEVELSER FYLDER DE KOMMENDE SIDER.

Overskriften kan lyde som en kliché. Men de kvinder, der tager ordet i dette nummer af Rampelyset, er vitterligt morsomme. Så morsomme, at man som publikum skiftevis fniser, ler en lettelsens latter og hulker af grin. Men de er morsomme på den der særlige måde, hvor humoren hviler på, udspringer fra – eller dækker over – en grund af alvor. En alvor, der bunder i menneskelig ufuldkommenhed, usikkerhed og skrøbelighed. Følelser, fornemmelser og tilstande, vi alle har til fælles og derfor kan spejle os i.

Som My&Victoria formulerer det "Når de ting man selv prøver å skjule vises av noen andre, så tror vi at noet forløses inni en – og man ler fordi en lettet følelse kommer fram. Lettelse av, at man ikke er alene"

Humor, der udspringer af alvor, er jo ikke noget kvinder har patent på. Men kvinder, eller de kvinder, der taler her, er beundringsværdigt, nærmest frygtindgydende generøse – eller ligefrem ublu-færdige – i deres fremstilling af den tragik, der er "klangbund" for eller "tvilling" til komikken. Det resulterer i mange "afklædte" og hjerteskerende momenter, hvor latteren bliver stikkende i halsen og næsten kan forveksles med en hulken...

Med My&Victorias ord: "Vi vil ha publikum til å...få en følelse av, at dette burde jeg egentlig ikke le av og derfor spørre sig selv: "Hvorfor ler jeg av dette?". Teater [døgdi] siger det sådan: "Vi elsker, når vi får latteren galt i halsen og måske bliver i tvivl om, hvad det egentlig er i orden at grine af".

Som publikum'er oplever jeg de her kvinder stille sig i dén grad til rådighed både for historien og den – ofte barske – humor. Uden at lægge nogen forfængelige eller "selvsarte" fingre imellem. Med en cirkusmetafor, kunne man sige, at de arbejder uden sikkerhedsnet.

My&Victoria siger det sådan: "Ofte er man som morsomst, når man ikke prøver at være det... vi...jobber på at "miste kontrollen" over det som skjer..."

Man kan også bare sige, at de er modige eller uforfærdede i deres tilgang til det at skabe morsomt teater med bid i.

teater [døgdi] vil ligefrem: "...risikere vanviddet, det skæve og det ikke-så-pænt-afrundede, der tør efterlade uafklarede spørgsmål"

Og her oplever jeg, at kvinder ofte satser og risikerer mere end mange mænd, og derfor brager lige igennem "lattermuren" (i hvert fald hos mig). Måske fordi de tør stikke spaden lige det stik dybere, stikke kniven lige det længere ind i afdækningen af alt det, der gør så ondt, og som det gør så godt at grine vildt og inderligt af...

"Og det er egentlig sjovt" som Heidi fra Teater VIGDIS siger, "for man skulle måske tro, at det mere var i sådan noget "føle-føle" teater, at der bliver gravet dybt, men det gør vi virkelig meget. Hvis man som gruppe har lyst til at lave noget virkelig sjovt, så skal man i virkeligheden starte med at sætte sig ned sammen og være dybt alvorlige og smide facaden".

VI VIL SKAPE ET ROM, DER VI SAMMEN MED PUBLIKUM KAN FØLE OSS SÅRBARE (OG DELE LETTELSEN AV AT MAN IKKE ER ALENE)

HUMOR KOMMER ALLTID UT IFRA NOE EKTE

RAMPELYSET HAR STILLET DEN KVINDelige DUO MY&VICTORIA EN STRIBE SPØRGS-MÅL OM DERES SYN PÅ HUMOR OG DET AT SKABE MORSOMT TEATER.

HVAD GRINER VI AF? OG HVORFOR?

Vi ler når vi kjenner oss igjen, når vi kan koble det vi ser til noe i eget liv, spesielt de aspekter av livet som vi ikke er så stolte av. Tanker, egenskaper, handlinger. Når de tingene, man selv prøver å skjule, vises av noen andre, så tror vi at noe forløses inni en – og man ler fordi en lettet følelse kommer fram. Lettelse av at man ikke er alene.

HVORFOR, HVORNÅR, HVORDAN ER NOGET MORSOMT?

Når som helst, hvor som helst, hvem som helst. Det handler om timing.

KAN I - KAN MAN - DEFINERE HUMOR?

Det er vanskelig å definere, fordi det finnes så utallige mange forskjellige uttrykk og former av humor. Det er veldig individuelt, hva som er humor for hver enkel person. Man kan ha en "egen" humor basert på hvilken person eller gruppe mennesker, man er sammen med, og ens humor kan variere fra dag til dag. Vi tror den eneste måten, man kan nærme seg en definisjon av humor, er ved å si, at den finnes i ALT. Humor finnes i det mørkeste og det lyseste ved livet, og i alt der imellom. Humoren kommer alltid ut ifra noe EKTE.

KAN I SÆTTE ORD PÅ HUMOR, DET HUMORISTISKE, DET MORSOMME?

Igen, det må være ekte. Ærlig. Folkelig. Det grunnes seg alltid i noe menneskelig.

HVORDAN SKABER I SELV HUMOR, GØR NOGET SJOVT ELLER MORSOMT?

Vi diskuterer mye tematikk, hva vi synes er morsomt, og det vi ønsker å formidle. Vi vrir og vender på emnene i flere omganger, så de blir store og komplekse, og så til slutt skreller vi det ned til kjernen – til hva det VIRKELIG handler om. Vi vil få fram, det vi vil si på en så enkel og direkte måte som mulig, med enkle middler, uttrykk og ord. Gjennom dette enkle uttrykket håper vi på å treffe så mange

som mulig, fordi at vi mener, det er da humoren virkelig har mulighet for å treffe folk i hjertet.

I arbeidet med å skape humor er det for oss ekstremt viktig å aldri ta direkte stilling til, hva som er riktig eller feil på scenen – dette for å aldri ta på seg en rolle, som bedre en publikumet. Det, som da fort skjer, er at det blir alt for pretensjøst og vanskelig for publikum å relatere. Vi har som regel alltid en sterk tanke bak, hva vi formidle, men vi vil gjøre det ved å stille spørsmål og få publikum til å tenke selv – ikke få svarene servert.

HVORDAN BLIVER MAN MORSOM PÅ SCENEN? HVORDAN SKABER MAN MORSOMT TEATER?

Ofta er man som morsomt, når man ikke prøver å være det. Vi mener, at som skuespiller skal man aldri prøve å gjenskape humor, for det morsomme kommer fra at man klarer å spille det, som skjer her og nå. Man kan selvfølgelig ha en ramme, replikker og en tanke bak scenen, men man må være åpne for at ting kan endres, mistes og utvikles i en annen retning. Man må hele tiden forsøke å være i kontakt med det, som skjer i øyeblikket både inni en selv, i samspill med andre og med publikum. Det føles skummelt å gå på scenen og jobbe for å "miste kontrollen" over det som skjer. Det er uforutsigbart, men samtidig veldig befriende. Dette er noe, vi hele tiden jobber for å bli bedre til, og det gjør, at forestillingene våre ofte blir veldig forskjellige.

HVILKEN FORM FOR HUMOR Dyrker I SELV I FORESTILLINGER?

Vi jobber med et fysisk og grotesk uttrykk, der vi gjerne vil provosere ved å gå til ekstremer i de temaer vi tar opp. For eksempel ved å gestalte en ekstremt rasistisk karakter og tørre å si de forferdeligste ting, for i det ekstreme ligger det ofte mye humor, men også et stort alvor. Vi vil ha publikum til å "å sette latteren i halsen", få en følelse av at dette burde jeg egentlig ikke le av og derfor spørre seg selv: "hvorfor ler jeg av dette?".

My&Victoria. Fotos: Jesper Haller.

For når humoren og alvorret går hånd i hånd, synes vi at teater er på sitt beste.

Når vi jobber prøver vi å finne humoren(og alvorret!!) i alle aspekter ved det å være menneske, fra de mest hverdagslige ting, som hvordan to mennesker prater sammen om den nyeste trend, til de store temaer som psykisk helse eller vårt forbrukersamfunn. I den forestilligen vi er aktuell med nå, "Hurra för Scandinavia!", er alt vi sier hentet fra virkeligheten, det er enten selvopplevd eller ekte historier og karakterer hentet fra våre omgivelser. Dette er for å skape teater, som så mange som mulig kan kjenne seg igjen i. Men det betyr ikke, at vi forsøker å gjenskape realisme; derimot elsker vi å leke med det banale og absurde. Ett eksempel er, at den typiske Skandinaver blir en dyrisk skikkelse i et program på discovery channel.

HVORFOR ARBEJDER I SELV MED HUMOR, MED DET MORSOMME TEATER?

Det er en fantastisk følelse å skape noe ut av alt det tragiske og morsomme, vi opplever og observerer rundt oss. Det er en utviklene og givende sjanger å jobbe med som skuespiller, fordi man må være sårbar og ærlig med seg selv. Vi har det utrolig gøy på scenen og under prosessen, og det er ofte et veldig taknemmelig publikum(om man gjør det bra...).

HVORFOR VIL I HAVE FOLK TIL AT GRINE?

Det føles alltid godt å få folk til å le. Både vi og publikum har godt av det. Både fysisk og psykisk.

ER DET VIGTIGT AT FOLK/PUBLIKUM GRINER I TEATRET?

Ja. Blir teateret for pretensjøst og avansert, skaper det fort en distanse til kjernen i tematikken. Vi tror latter åpner opp noe i menneske, som gjør de mer motagelige. Men alle ler selvfølgelig ikke av det samme, så om halve delen av publikum føler seg provosert av en scene, mens den andre bry-

ter ut i latter, så føler vi at vi har vi lykkes.

HVAD ER DE UNIKKE KVALITETER VED HUMOR, VED MORSOMT TEATER?

Det er den eneste sjangeren i teaterens verden, som kan ta for seg alt ved det å være menneske. Alt teater burde ha morsomme innslag.

HVAD KÅN HUMOR? ER DER NOGET HUMOR KAN, SOM ANDRE GENREER ELLER STEMNINGSLEJER IKKE KAN?

Slik vi ser det, og slik vi ønsker å jobbe, så kan humoren være med på å føre folk sammen og ikke lengre ta seg selv så høytidelig. I vårt samfunn er det så mye fokus på prestasjon og streben etter lykke – vi vil være en motsats till dette, der vi viser det nakne, ærlige og uperfekte, så publikum kan få et pusterom fra alt press og stress i samfunnet. Vi vil skape et rom, der vi sammen med publikum kan føle oss sårbare.

HAR I NOGEN FORBILLEDER ELLER INSPIRATIONSILDER, NÅR DET GÆLDER HUMOR PÅ SCENEN?

Største inspirasjon er mennesker vi har omkring oss, eller de som passerer oss på gata. Ved å i hemmelighet lytte til en samtale på tåget eller etterligne en gangstilt, kommer det fram karakterer og situasjoner, som til slutt utgjør scenene i vårt arbeide. Vi prøver å alltid ha et åpent og kreativt sinn med oss, og se det komiske potensialet i det meste, selv de mørkeste sidene og erfaringene i vårt eget liv.

HVAD SYNES I SELV ER MORSOMT ELLER SJOVT?

Antageligvis du som leser dette.

Hvis du er blevet mere nysgerrig på My&Victoria, kan du finde og følge dem her
Facebook: My&Victoria
Instagram: @myochvictoria

NÅR TEATER TØR BEFINDE SIG PÅ KANTEN

- BLIVER DET FOR ALVOR SJOVT

Fra venstre mod højre i bagerste række: Trine Lavgesen (instruktør), Mathilde Eusebius Olhoff-Jakobsen (skuespiller), Josephine Eusebius Olhoff-Jakobsen (dramatiker). Og forrest: Ida Lund (skuespiller). Foto: Tinus Buus.

TEATER [DØGDI] SVARER PÅ 4 SPØRGSMÅL OM HUMOR OG DET MORSOMME TEATER

HVORFOR ARBEJDER I SELV MED HUMOR, MED DET MORSOMME TEATER?

Vi startede teater [døgdi] med en mission om at lave teater, der både er sjovt at producere og sjovt at overvære.

Derfor er det vigtigt for os at prøve at skabe et univers, som både vi selv og publikum får lyst til at overgive sig til. Vi er enige om, at det vigtigste i den sammenhæng er en stor portion selvironi og en villighed til at investere sig selv og sine egne blufærdigheder i det kunstneriske udtryk.

Det kan være utroligt sårbart at lave humoristisk teater, fordi det afhænger så meget af samspillet og energien mellem dem, der står på scenen og publikum. Det er katastrofalt, hvis publikum mærker den sjove hensigt, og det hele alligevel falder til jorden. Derfor er der altid meget på spil, og det er virkelig givende, når det bare fungerer.

HVILKEN FORM FOR HUMOR DYRKER I SELV I JERES FORESTILLINGER?

Helt konkret er udgangspunktet for vores arbejde altid det, vi selv synes er sjovt. Vi kan ikke være i gang med at vurdere bud i prøvelokalet udefra eller tænke på, om andre ville grine af den replik, imens vi producerer materiale. Vi stoler intuitivt på hinandens fornemmelse for, hvad der fungerer, og hvad der ikke gør. Og så synes vi grundlæggende, at hinanden er pissesjove, og det betyder, vi griner meget under prøverne. Det smitter forhåbentligt af på det endelige produkt.

Vi er meget inspireret af revygenrens tradition for at bruge forstørrelse og gentagelse; med at tage ting alt for langt; med timing og dynamik; med at opbygge forventninger, som ikke bliver mødt eller bliver mødt på en helt obskur og anderledes måde, end man forventer som publikum. Samtidig har vi en meget stor sproglig opmærksomhed til fælles, hvilket vores forestillinger også bærer præg af. Genkendeligheden; flosklerne; klichéerne og den måde folk kan tale med hinanden på uden reelt at sige noget, bliver altid et gennemgående tema.

HVORDAN SKABER MAN MORSOMT TEATER?

Det sker, at vi ryger i en faldgrube, hvor vi går direkte efter grinet og bliver for forhippet på, at *nu* skal det være sjovt. At forsøge at skabe noget, som andre synes er sjovt, er en balancegang, hvor man bliver nødt til at gå imod de impulser, der handler om at få reaktioner og bevare fokus på den seriøsitet, som ligger under det komiske. Derfor arbejder vi hårdt på at tage vores karakterer, deres univers og deres konflikter alvorligt.

Vi synes ofte, det er når teater tør befinde sig på kanten til vanviddet; til det sørgelige eller det tragiske, at det for alvor bliver sjovt. Og det formår at røre os. I fremtiden vil vi i teater [døgdi] gerne turde endnu mere med vores humor, end vi allerede gør – risikere vanviddet, det skæve og det ikke-så-pænt-afrundede, der tør efterlade uafklarede spørgsmål.

HVAD ER DE UNIKKE KVALITETER VED HUMOR, VED MORSOMT TEATER?

Den slags teater, som vi selv bedst kan lide, er forestillinger, hvor alvoren og humoren er velbalanceret. Når det humoristiske skaber en kompleksitet, der udfordrer oplevelsen af det dramatiske, det alvorlige eller det rørende. Vi griner ofte, når vi genkender os selv, og latteren fungerer derfor også som en måde at undersøge grænser på, og gøre publikum opmærksom på sig selv. Vi elsker, når vi får latteren galt i halsen og måske bliver i tvivl om, hvad der egentlig er i orden at grine af.

Og så er det virkelig vigtigt for os, at teater kan være den vildeste fest! Det er illusion, forførelse og ultimative frihed, at vi kan gå i teateret for at blive underholdt. Det er en opgave, vi tager meget alvorligt i teater [døgdi].

VI BRUGER OS SELV ENORMT MEGET

– EN SAMTALE OM HUMOR OG TEATER MELLEM INSTRUKTØR SARAH FELSKOV OG DRAMATURG HEIDI VAN DEN HEIJKANT CHRISTIANSEN FRA TEATER VÍGDÍS

”Det er genkendelsen”, starter instruktør, Sarah Felskov, med at påpege. ”Genkendelsen af ting fra ens eget liv, det er også det jeg selv griner af, når jeg går i teateret”.

”Jeg kan ret godt lide, når dem på scenen ikke ser ud som om, at de selv synes, at de er sjove” tilføjer dramaturg, Heidi van den Heijkant Christiansen, hun fortsætter; ”altså, de skal selv tage deres produkt hamrende seriøst. Det skal ikke være morsomt, bare for at være morsomt. Jeg kan klart bedst lide forestillinger, som har andet på hjerte end at være sjovt, for at være sjovt. Det er også det, jeg synes, vi stræber efter i VÍGDÍS”

”Det er også sjovt at lege med, hvor

meget man kan tillade sig, når man arbejder med humor” siger Sarah, ”man kan fx lege med pauser, enormt lange pauser, hvor der ikke sker en skid” ”Ja, hvor man kører den så langt ud, at publikum er lige på grænsen til at tro, at der er sket en fejl, men man kører den lige på grænsen” giver Heidi hende ret.

Sarah fortsætter; ”det er det der med at turde lege med timing. Timingen er det allervigtigste, når man arbejder med humor. Det er så svært at sætte en finger på præcis, hvor den rette timing er, men man har en mavefornemmelse og en intuition omkring det. Nogle gange har Sanne, Amalie og jeg leget med nogle af dine tekster, som var pisse sjove på papir, som bare ikke fungerede på gulv,

men lige pludselig får man knækket koden sammen og det får den rette pause, den rette timing, det rette tempo og så fungerer det bare”.

”I arbejder også meget med skift i tempo, volumen, humør og sådan, oplever jeg, når jeg ser jer arbejde med teksterne i gruppen, eller hvad?” spørger Heidi.

”Ja helt sikker” tilkendegiver instruktøren, ”Jeg forestiller mig, at det er lidt ligesom at komponere en sang, der skal være forspil, der skal være et fedt omkvæd, et godt hook, en god stemning.” ”Og så skal man kunne skære væk. Man kan ikke både have strygere, blæsere og gospelkor” tilføjer Heidi. Sarah griner

og nikker; ”Det er nok noget af det vi kan have sværest ved. Vi er jo så gode venner i VÍGDÍS, så hvis der er noget vi fire bare har haft det vildt sjovt med at udvikle, som vi virkelig synes er godt, men det pludselig ikke længere har en berettigelse i forestillingen, så skal det skæres væk. Kill you darlings, som man siger.”

Der er en lille tænksom pause, hvorefter dramaturg Heidi siger: ”En god test er også, om forestillingen har en berettigelse, selv hvis ingen griner. Det synes jeg den skal have. Det må ikke stå og falde på, om folk griner eller ej”. ”Tit er det også først gået op for os selv, hvor sjovt et stykke egentlig var, da publikum kom på,” tilføjer Sarah.

”Både skuespillerne, dig som instruktør og jeg selv har jo også en enorm kærlighed til de temaer, vi arbejder med og tager det meget seriøst. Vi bruger os selv enormt meget” siger Heidi og fortsætter; ”De sidste tre forestillinger, jeg har skrevet til VÍGDÍS, har jo ikke været noget, jeg bare selv kom frem til, vi har arbejdet som et hold, brainstormet over problematikker i vores egen verden og tematikker, som vi ser hos venner og veninder, derfor er det jo også tit, at det ikke ’bare’ er morsomt for os, men også sårbart, især for skuespillerne på scenen, som jo giver så meget af sig selv”

”Det er super sårbart” fortæller Sarah; ”vi tænker virkelig meget, vi har mange ting, vi gerne vil ud med og der er hu-

Teater VÍGDÍS er en ambitiøs, selvstændig teatergruppe, som arbejder med at lave relevant, samfundskritisk og underholdende teater for unge og voksne.

Siden dannelsen af foreningen i 2014 har VÍGDÍS lavet fire originale forestillinger: ’Pigen der legede med Svovlstikkerne’, ’Trediveårskrigen’, ’Glansbilleder’ og senest ’Klodsmajor’ på Vildskud teaterfestival i 2017.

Gruppen består af skuespiller Sanne Boeskov Christensen, skuespiller Amalie-Marie Nybroe Fjeldmose, dramaturg Heidi van den Heijkant Christiansen og instruktør Sarah Felskov.

Kontakt:
teatervigdis@hotmail.com

mor blevet et rigtig godt formidlingsredskab for os. Det er også en vild proces at gå igennem nogle gange. De der brainstormer åbner op for en masse ting, for vi er nødt til at være super ærlige og seriøse, for at kunne ramme noget i vores publikum”

”Og det er egentlig sjovt,” bidrager Heidi; ”for man skulle måske tro, at det var mere i sådan noget seriøst ’føle-føle’ teater, at der blev gravet dybt, men det gør vi virkelig meget. Hvis man som gruppe har lyst til at lave noget virkelig sjovt, så skal man i virkeligheden starte med at sætte sig ned sammen og være dybt alvorlige og smide facaden”.

FRYGTEN FOR IKKE AT VÆRE MORSOM

AF ASTRID MARIE LAKJER

DET KAN VÆRE EN FEST AT GÅ PÅ SCENEN I EN SJOV ROLLE, NÅR MAN VIRKELIG FØLER, AT MAN HAR PUBLIKUM MED SIG. MEN HVAD SKER DER, HVIS PUBLIKUM SLET IKKE GRINER? HVOR PINLIGT KAN MAN TÅLE, AT DET BLIVER?

Rampelyset har mødt Dramatik B-holdet på Ingrid Jespersens Gymnasieskole, som har gjort sig en masse tanker om humor på scenen. Holdet har nemlig erfaringer fra mange slags teatergenrer lige fra improvisationsteater til at skulle spille en klassisk absurd forestilling. Vi lægger en tændt iPhone på bordet, og Isa, Julie, Sidsse, Jacob, Carla, Yasmin, Emilia og Karla kaster sig begejstret ud i samtalen.

HVAD ER DET VÆRSTE VED AT SKULLE VÆRE MORSOM PÅ EN SCENE?

JULIE: Det værste ved at være morsom er risikoen for, at der ikke er nogen, der griner! Da vi spillede *Venter på Godot*, var meget af vores stykke baseret på den absurde humor, og det der med at stå oppe på en scene og vide, at noget af det man laver, burde blive grint af, og man så ikke får en reaktion, så har man ingen ide om hvordan publikum modtager, det man laver. Man kan faktisk godt føle sig lidt ensom, når folk ikke griner af noget, som man selv har brugt rigtig lang tid på at få til at være sjovt.

HAR I NOGLE GODE RÅD TIL HVORDAN MAN KAN STYRE DET LIDT PÅ SCENEN, SÅ MAN IKKE BLIVER BANGE FOR AT DER IKKE ER NOGEN, DER GRINER?

YASMIN: Når man arbejder med improteater er et godt råd at spille på sin første indskydelse, for det er jo tit den første ting, der falder én ind, som folk synes er sjove.

JULIE: Ja, som da Jacob i vores improforestilling stod og kiggede på en fod og var fysioterapeut og så pludselig fik at vide, at det slet ikke var den, der var noget galt med, så udbrød han: "Det var heller ikke meningen, at jeg skulle være fysioterapeut!". Det var bare en indskydelse, men var det sjoveste, der blev sagt hele aftenen. Jeg kan i hvert fald huske hans replik her et helt år efter, for jeg tænkte "Åh, hvor var det genialt sagt", men det var jo bare sådan en intuitiv ting, der opstod spontant i spillet.

Alle elever griner og kigger på Jacob.

YASMIN: I andre genrer er de tidspunkter, der er sjovest, ofte steder hvor man ikke regner med det. Hvis man øver et stykke igennem kan man tænke "Ej, det her virker sjovt", men når så man viser det for et publikum, så er det nogle helt andre ting, som publikum reagerer på - og så går det op for en, at "Det er faktisk virkelig sjovt lige her!". Så det er tit, at det faktisk først er i praksis, at det er sjovt.

TROR I, AT MAN KAN TIME DET DER MED AT VÆRE SJOV?

KARLA: Ja, for der ligger jo rigtig meget timing i selve spillestilen. Hvordan er du sjov? Er det dine replikker? Er det dit kropssprog, eller er det begge dele på samme tid?

JACOB: Jeg synes, at en bevidsthed omkring kropssproget er meget vigtigt. Du behøver stort set ikke sige noget, hvis bare du har et sjovt kropssprog.

EMILIA: Man skal bare også huske at passe på, at det ikke bliver indforstået, så det kun er os på scenen, der synes

det er sjovt. Man kan godt føle sig lidt udelukket som publikum, hvis man ikke fatter, hvad der sker...

YASMIN: Det kommer virkelig også meget an på hvem man spiller for. Der er stor forskel på om man spiller for sine venner eller for sådan nogle Det Kongelige Teater-typer.

ISA: Jeg har nogle gange oplevet, at hvis man har øvet noget for et publikum og fået gode reaktioner inden man går på scenen, så kan man godt få lidt for meget selvtillid, så man kommer til at overspille. På den måde kan spillet godt miste det her med være sjovt...

KARLA: Det er rigtigt.

ISA: ... så skal man lige huske sig selv på, at "less is more"!

KAN I KOMME MED NOGLE SITUATIONER, HVOR DER VIRKELIG BLIVER GRINET FRA SALEN?

KARLA: Der er virkelig god kontakt med publikum i akavede situationer i improteater - det er noget af det sjoveste at se!

JULIE: Ja, for improformen gør, at man ikke når at tænke over, om det man gør er sjovt, før man er i gang. Og det er nok meget godt. Ellers kan man godt blive bange for at løbe tør for ideer på scenen.

SÅ FOR AT OPSUMMERE JERES TANKER OM AT VÆRE SJOV PÅ SCENEN: LESS IS MORE! OG MAN SKAL TURDE AT FØLGE DEN FØRSTE INDSKYDELSE?

CARLA: Ja, og ikke overtænke det, fordi hvis man begynder at overtænke noget, så bliver det bare ikke sjovt.

ISA: Ofte oplever jeg, at noget kan være rigtig sjovt på scenen, men det bliver virkelig dårligt, hvis ens medspillere ikke kan holde masken. Der er noget rigtig sjovt ved at komme til at sige en replik lidt forkert, og det bliver meget sjovere, og publikum griner, men når så ens medspillere griner, så...

KARLA: Så ryger man ud af den. Da vi var i teatret sidste år kom en af skuespillerne til at grine på scenen midt i en begravelsesscene... Åh, så bliver det svært...

Eleverne griner alle ved tanken.

ISA: Hvis en kommer til at grine på scenen, så kommer den akavethed man føler på scenen ud til publikum, så det bliver publikums akavethed - og det er synd.

JULIE: Det handler også om at give hinanden plads til at være sjove. Det er ikke sjovt, hvis der er en der fylder det hele på scenen og tager alt fokus, og hele tiden skal være den der bliver grint af, for så preller den humor ligesom også af på publikum til sidst.

ISA: En karakter er ikke sjov, hvis den kun er sjov. Den er faktisk sjovere, hvis den er seriøs - og så kommer der nogle sjove replikker her og der.

Rampelyset takker for samtalen og slukker iPhonens diktafon, mens eleverne gør sig klar til næste punkt i undervisningen; nemlig arbejdet med et Line Knutzon-stykke. Det skal også nok blive ... sjovt!

DE SÅ BARE ALLE SAMMEN SKIDE GODT UD, OG VI VAR SÅ EUROPÆISKE OG BLEGFEDER
- SOFIE JO KAUFMANAS

FLÆS SKABER SATIRETEATER PÅ DEN PROFESSIONELLE SCENE

I LATTERKRAMPER PÅ EN STRAND I ISRAEL KOM SATIREKOLLEKTIVET FLÆS TIL VERDEN. HERFRA BLEV DER SKABT SATIRISK, POLITISK OG SELVIRONISK VÆKSTLAGSTEATER, SOM EFTERFØLGENDE KASTEDE EN DANMARKSTURNÉ OG PROFESSIONELLE SAMARBEJDER AF SIG. VI HAR MØDT DE TO KVINDER BAG FLÆS, SOM MED HJERTEBLOD, HØJSKOLEÅND OG UTALLIGE ARBEJDSHATTE KÆMPE SIG IND PÅ DEN PROFESSIONELLE SCENE.

AF MARLENE KEJSER

En dag på Nørrebro i et kontorfællesskab møder jeg de to kvinder, der udgør satirekollektivet FLÆS. Allerede før jeg får tændt diktafonen, har jeg grinet. Skuespillerduoen Mette Søndergaard Nielsen og Sofie Jo Kaufmanas er gavmilde med humor. Satire og comedy er det, de lever af i dag, men det har været en rejse, som startede med vækstlagsscenen på Teaterhuset og Quonga Teaterfestival, og hvor det økonomiske hang sammen med arbejde på fritidshjem, med handicappede og på børnehjem.

EN STRAND I ISRAEL

Mette Søndergaard Nielsen og Sofie Jo Kaufmanas mødte hinanden på Teaterhøjskolen Rødkilde, hvilket førte til en sommerferie i Israel, der blev startskuddet til FLÆS:

"Dernede grinte vi så meget af hinandens jokes, og synes hinanden var så sjove", fortæller Mette og fortsætter "Og der opstod de første spæde skridt til hovedkaraktererne til teaterforestillingen 'Mens vi venter på porno', hvor Tine og Sanne sidder på stranden og hater på andre. For det var det, vi gjorde", fortæller hun og Sofie begrundet: "De så bare alle sammen skide godt ud, og vi var så europæiske og blegfede".

Hermed var grunden lagt til det første fælles projekt, "Mens vi venter på porno", en vækstlagsforestilling, der endte med at komme på Danmarksturné. Den bestod af en montage af scener spækket med tabuerede emner og politisk ukorrekthed, hvoriblandt hverdagsracisme var at finde:

"Der er en scene, hvor en mor henter sin adoptiv søn i børnehaven og hun er dybt racistisk over for sit eget barn. Han må ikke spise mango og spille på tromme, for det minder ham om sin sorte familie, og alt det AIDS de havde. Vi kan godt lide at sætte tingene på spidsen", fortæller Mette.

FRA QUONGA TIL DANMARKSTURNÉ

Der viste sig at være stor interesse for "Mens vi venter på porno", og FLÆS fik et agentur på, som tog dem med på Teaterseminar, som Danmarks Teaterforeninger arrangerer med det formål at formidle kvalitetsteater i hele landet.

"Teaterseminar er et stort loppemarked for teater, hvor der bliver købt ind til sæsonen på teatrene. Her er det godt at

MAN KAN IKKE VÆRE SJOV PÅ EN SCENE, HVIS MAN TÆNKER PÅ, HVORDAN HÅRET SIDDER, ELLER HVORDAN DELLEN ER
- METTE SØNDERGAARD NIELSEN

have et agentur, fordi det koster penge at komme på scenen, så man kan blive set", fortæller Sofie.

Det agentur, de fik på, hedder Jangmarks Agentur, der fungerer som bookere inden for underholdning – heriblandt teater. De står blandt andet for at forhandle med købere, underskrive kontrakter og booke turnéer. På Jangmarks Agentur er det både dem, der henvender sig til kunstnerne, og kunstnerne der henvender sig til dem om et samarbejde. Herefter tager agenturet ud og oplever materialet, hvorefter de beslutter, om de vil indgå samarbejde, hvor de for eksempel tager teatergrupperne med til Teaterseminar. I den forbindelse blev "Mens vi venter på porno" solgt til 15 steder i landet, og hermed ventede der FLÆS en Danmarksturné på professionelle scener.

"Forestillingen har været sådan en lille larve, der har kunnet alt muligt. Den har været på Teaterhuset, på Quonga og

FLÆS består af de to autodidakte skuespillere Mette Søndergaard Nielsen og Sofie Jo Kaufmanas. De danner sammen et satirekollektiv, hvor de udfolder sig inden for både teater, podcast, kortfilm og events. De har skabt teaterforestillingerne "Mens vi venter på porno" samt "Hvorfor snakker vi ikke om mig", og har derudover blandt andet medvirket i podcasten "Dåseskjul" og produceret temaaftener på Litteraturhaus i København.

VIS AT DU HAR AMBITIONER, SOM DU KAN FØRE UD I LIVET.
- METTE SØNDERGAARD NIELSEN

så på Det Kongelige Teater og CPH Stage på Teatret ved Sorte Hest, hvorefter den kom på Danmarksturné”, fortæller Sofie. Men for at klække sådan en larve skal der arbejdes hårdt og værnes om det gode samarbejde.

HØJSKOLEÅNDEN DRYSSER NED

Selv mener de, at deres gode samarbejde er et vigtigt grundlag for kvaliteten af deres projekter, og så spiller humoren en helt central rolle:

”Vi hiver hinandens humor ud af hinanden hele tiden, fordi vi grundlæggende har samme humor, og vi elsker humor”, fortæller Sofie, og Mette fortsætter ”Ja, og vi synes det er en fed måde at formidle emner på, som er svære at tale om. Humor er den bedste måde at kritisere noget på og den rene indgang til at få folk til at lytte og tage imod”, fortæller hun.

Ofte bruger de to kvinder deres eget liv som udgangspunkt for deres iscenesættelser, som er badet i selvironi.

”Vi er begge meget lidt forfængelige. Det er en gave, for så bakker man hinanden op i ikke at være det. Vi spillede i bikinier i vores første produktion, og spiste jeg ved ikke hvor mange liter Nutella og is og havde bare den krop, vi havde”, fortæller Mette og pointerer ”Man kan ikke være sjov på en scene, hvis man tænker på, hvordan håret sidder, eller hvordan dellen er”.

”Vi er meget ærlige med hinanden, men vi passer godt på hinanden. For mig handler det om at komme over dig selv, hvis du skal værne om et samarbejde. I nogle samarbejder står egoet forrest

hele tiden”, siger Sofie og Mette supplerer ”Ja, og vi er gode til at have øjne på projektet. Det er ikke, hvad kan jeg bidrage med, det er, hvad kan vi skabe sammen”.

”Det er en kæmpe fællesskabsting. Det er totalt højskoleånden og den grundtvigianske tankegang, der bare drysser ned over det her samarbejde”, siger Sofie.

HELT IND TIL UNDERBUKSERNE

I FLÆS står Mette og Sofie stort set for alt. De søger penge, laver produktionsplaner, skriver manuskript – og står på scenen.

”Det er alt sammen ’learning by doing’. Produktion, fundraising og PR, alt det har vi fundet ud af undervejs og er blevet bedre til. Man starter jo med ikke at vide noget, og så må man tage et kursus eller spørge nogen, der ved noget”, fortæller Mette ”Og det kan være pisse nederen, men det er mange bække små, og folk vil virkelig gerne hjælpe. Det er en hård, men samtidig virkelig venlig branche”, siger hun og Sofie tilføjer ”Og man må gerne skrive til os. Vi vil altid gerne hjælpe”!

Begge er de enige om, at en central grund til deres professionalisme er, at de er ligeså meget iværksættere, som de er skuespillere. Og alle dele af arbejdet er fyldt med lyst og kærlighed.

”Man skal ikke være bange for at give sig i kast med det administrative”, siger Mette ”Jeg tror, man bliver en bedre skuespiller og kunstner af at have fødderne på jorden og fingrene nede i mulden”. ”Ja, siger jyd”, griner Sofie, men er dog helt enig med sin makker fra Sønderjylland:

”Vi kender vores forestillinger ind til underbukserne, fordi vi laver det hele selv. Der er mange opgaver, men det er godt at gå ind i dem, ellers kommer man ingen vegne”, fortæller Sofie, som også ser en fordel i de mange arbejdshatte, fordi der ikke er tid til at have nykker.

HJERTEBLOD, STAMINA OG TO VIGTIGE KVINDER

Under CPH Stage 2016 spillede ”Mens vi venter på porno” på Teatret ved Sorte Hest. Efterfølgende tog Sofie og Mette selv kontakt til teaterchef Maria Vinterberg, da de var i gang med deres næste

forestilling ”Hvorfor snakker vi ikke om mig”, som er en satirisk forestilling om deres egen generations opførsel. Den endte med at blive gæstespil på teatret i september i år.

”Man skal komme med noget. Man skal have hjerteblod, tænkt en masse tanker og lagt timer og kræfter i det. Det er ligesom det, der er vejen frem. Man kan ikke bare komme med en idé, som man kun har oppe i hovedet. Det lugter af manglen på stamina”, understreger Mette ”Vis at du har ambitioner, som du kan føre ud i livet. At du kan arbejde hver dag, at du kan lave ting, selvom der ikke er penge i det, og at lysten er større end frygten”.

Maria Vinterberg er en essentiel person for FLÆS, fordi hun har åbnet sit teater for dem, men også instruktør Kamilla Wargo Brekling er vigtig for satirekollektivet. Hun var konsulent på både ”Mens vi venter på porno” og ”Hvorfor taler vi ikke om mig”.

”Kamilla Wargo er en dyb inspiration, og vi har haft et virkelig godt samarbejde. Det er en kæmpe del af vores udvikling, at hun bakker os op”, fortæller Mette.

INTET ER SIKKERT

Det er bare med at suge til sig af støtte og inspiration fra allerede etablerede folk, som også har skullet arbejde sig frem. Men selvom man har skabt gode kontakter, er intet sikkert i teaterbranchen, så man må selv udgøre den hårde kerne i projektet.

”Nu lyder det som om, vi er totalt etablerede, og jeg ser os også sådan, men jeg ser os også stadig som en del af vækstlaget”, fortæller Sofie ”Vi kan jo risikere, at Sorte Hest til næste år siger, at de ikke vil have os mere. Derfor må det ikke være de omkringliggende ting, der er afgørende for, om du får lavet noget eller ej. Jeg laver det her, fordi jeg ikke kan lade være, og så må jeg sætte det op hernede på skaterbanen, hvis det er”, understreger hun.

Teatret ved Sorte Hest er nu FLÆS’ nye agentur, og de tager dem med på næste teaterseminar, så der forhåbentlig også kan komme en Danmarksturné til ”Hvorfor snakker vi ikke om mig”.

HUMOR HANDLER OM AT TAGE TINGENE ALVORLIGT!

MIDTFYNS AMATØR SCENE (MAS) HAR EN LANG TRADITION FOR AT SPILLE ”MORSOMT TEATER” SOM EN SELVFØLGELIG DEL AF DERES STORE OG BREDE REPERTOIRE. RAMPELYSET HAR MØDT ”SENIORERNE” I MAS OG SPURGT DEM: HVAD ER HUMOR FOR JER?

EGE JUUL NIELSEN: Det er humor, når vi, f.eks. i Line Knutzons stykker, tager det absurde dødsens alvorligt. Så bliver det morsomt

ERIK SKØTT: Det er, når vi kommer til at grine af os selv, at det bliver sjovt, så-dan rigtig for alvor!

ALLAN THOMSEN: Jakob Oschlag sagde noget rigtig godt om vores udgave af Line Knutzons ”Guitaristerne” på Teaterfestivalen i Thisted i maj. Hans sagde, at vi formåede at udstille de menneskelige svagheder, nedrigheder og uheldige tilbøjeligheder – med kærlighed. Så man som publikum fik øje på sig selv i karaktererne på scenen og grinede af sig selv. Ikke det hånlige, udleverende HÅHA.

Men det selv-genkendende HIHI, hvor latteren stikker dybt i ens egen barm. At udstille menneskets, vores allesammens skrøbelighed, med kærlighed, det kan der komme god humor ud af. Ikke storgrinende humor måske, men en klukkende humor.

ERIK: Humoren får nok mest effekt, når den har kærligheden med. Men der er jo også masser af satirisk humor, hvor man går over i revystilen ved at forstærke sine udtryk og gøre dem ekstra tydelige.

HANS BRUUN: Humor kan også fungere som en kontrast, en pause, et åndehul. Tager vi nu tragedien, så er der jo brug for det der humoristiske ÅRHHH

på et tidspunkt, når man simpelthen ikke kan rumme mere alvor og tragik. Derfor må der, helt bevidst, lægges en forløsende latter ind.

EGE: Grinet bliver en sikkerhedsventil, så vi ikke bare forkræmper og blokerer.

ALLAN: Hos de gamle grækere betød parodien: Mennesker der spiller Guder. Og travestien: Guder der spiller mennesker. Vi parodierer og spiller revy og satire. Fra langt tilbage har vi små mennesker jo haft trangen til at udstille herren, kongen, kejseren. Eller at gøre os selv til guder. Det er der også humor i.

ERIK: Og så er der de undertrykte humor. Den, de må overleve på i en under-

Fra forestillingen "Halfdan". Fotos: Ole Lund Jensen

Fra øverst tv.: Allan Thomsen, Ege Juul Nielsen, Erik Skøtt, Hans Bruun, Dorrit Nørregaard og Erling Clausen.

trykt situation. Tag bare en af de helt store, Dario Fo, som i den grad har brugt humoren som våben mod magthaverne i det italienske samfund. Han bragte f.eks. humoren ud i fabrikshallerne, for at få arbejderne til at grine af magthaverne.

ALLAN: Men det handler om at tage tingene alvorligt. Hos Line Knutzon f.eks. For det er jo så ægte, det hun skriver, selv om det også er way-out. Hvis man gør det til farce med stor kalkkost og det hele, så går det ikke godt. Vi skal grave ned og finde det uendelig store i det uendeligt små. Den lillebitte detalje, den enestående replik, det enkelte ord, som er – eller kan blive – så betydningsfuld. Og hylende morsom.

HANS: Og i Panduros absurde "Kannibaler i kælderens", som vi lige har spillet, der er der saftsusemig da også humor. Hvor meget har vi ikke siddet og skregt af grin, selv om det også er grumt og grimt og tragisk.

ERIK: Men det humoristiske er nok i virkeligheden det allersværeste at tøjle.

Nu har jeg instrueret Holberg flere gange, og han har fantastisk meget humor. Og vel kan han spilles udvendigt som farce. Men det egentlige ligger i karaktererne og deres sammenstød. Der bliver det interessant og rigtig sjovt. Og det samme gælder Noel Cowards "Sidste akt", som vi skal lave til næste år. Igen handler det om mennesker. I deres meget menneskelige kontroverser med hinanden bliver verden sjov. Man sidder ikke og klasker sig på lårene hele tiden. Men latteren er altid med.

ALLAN: Ja, og vi skal også i gang med Lærke Sanderhofs "Lev menneske". Også der er der masser af humor, men det er så småt, så småt. Det ligger helt nede i betoningen af en stavelse. Den forsigtige kørelærer Ove, der har lært at råbe af den brovtende Kaj. Og som så senere øver sig ligeså forsigtigt ind i et køkkenskab. For han er en skabsråber. Se det er en overraskelse, men en lillebitte og fin en. Og man klukker. Overraskelsen, finten, er vigtig i humor.

ERIK: I foråret prøvede vi kræfter med Halfdan Rasmussen. Hver især var vi

alle sammen meget forankrede i hans sprog, som jo netop har de overraskende momenter. Og så lod vi hver enkelt lille humoristiske pointe stå og leve. Gav den luft.

HANS: Og skuespillerne skabte deres helt personlige - og overraskende - udgaver af sangene.

ERIK: Vi var jo en flok voksne, der indtog en legeplads. Vi har alle levet hele vores liv med Halfdan, og vi har alderen til at vise det. Så vi skabte et legens og latterens univers. Man griner jo gerne, når man leger

ALLAN: Og så kan vi vende tilbage til travestien: I sidder en flok modne mennesker på en børnelegeplads. Det var herligt at se jer på rutsjebanen og i sandkassen. Det i sig selv var afvæbnende og sjovt.

EGE: Ja, det er befriende, når voksne vover sig ind i legens land. Og der er vel dybest set derfor vi alle sammen er med i teatret her!

TEATEREFTERSKOLE

Tillid
Teaterlege
Improvisation
Performance
Bevægelsesteater
Karakteropbygning
Replikarbejde

ØU - efterskolen for det kreative og kunstneriske

Skolevej 10 · 9574 Bælum · Telefon 98 33 70 75 · oeu@oeu.dk · www.oeu.dk

REJSEDAGBOG NEWCASTLE

AF MARIA ULBRANDT LAUMARK,
DRAMATIKER, INSTRUKTØR, TEATERLÆRER SAMT PERFORMER I CHACMA
PERFORMANCE.

HVORDAN ER DET AT VÆRE PÅ INTENS OG KREATIV SKRIVEWORKSHOP I
ET ANDET LAND? MARIA ULBRANDT LAUMARK REJSTE I FEBRUAR 2017 TIL
NEWCASTLE OG LONDON I ENGLAND SOM EN DEL AF PROJEKTET WRITERS LAB.
HUN FORTÆLLER I DENNE REJSEDAGBOG OM OPLEVELSERNE.

(Faktaboks 1)

Alle rejsefotos af Maria Ulbrandt Laumark.

WRITERS LAB

PROJEKTET WRITERS LAB
STARTEDE I AUGUST 2016 OG ER
ET SAMARBEJDE MELLEM TEATER
KATAPULT I AARHUS OG LIVE THEATRE I
NEWCASTLE. HVERT TEATER HAR VALGT
TO DRAMATIKERE – FRA DANMARK
ER DET MIG OG ANNA BRO, OG FRA
ENGLAND ER DET NINA BERRY OG
LAURA LINDOW. HVER DRAMATIKER
UDVIKLER EN TEKST I LØBET AF ÅRET OG
READINGEN PÅ DE ENDELIGE TEKSTER
KUNNE OPLEVES PÅ TEATER KATAPULT
DEN 6. OG 8. SEPTEMBER 2017.
PROJEKTET GAV MIG MULIGHED FOR AT
REJSE Knap TRE UGER TIL NEWCASTLE
OG LONDON I FEBRUAR 2017. JEG HAR
BRUGT DE FLESTE AF MINE DAGE PÅ
AT SKRIVE OG UDVIKLE PÅ MIN TEKST
"HVOR SOM HELST."

NAVN: MARIA ULBRANDT LAUMARK

ALDER: 22 ÅR

BOSTED: NEWCASTLE, ENGLAND (TIDL.
AARHUS)

UDDANNELSE: GYMNASIET

TEATERERFARING:

- Performer i CHACMA Performance
- Dramatikertalent i Writers Lab v. Teater Katapult og Live Theatre
- Tidl. Underviser, instruktørassistent og dramtiker på Teaterhuset Filuren
- Deltaget i DramatikerLab, Dramatikby og Interplay Europe
- Dramtiker på "Gul og blå" der havde reading på Svalegangen i 2016
- Tidl. Elev på Filurens Talentudviklingslinje
- Medvirket i forestillinger på Vilhelmsborg Festspil, Filuren, Gellerupscenen og Jysk Musik og Teaterhus.

FREDAG D. 10/2

KL. 8

Jeg bor 10 minutters gang fra Live Theatre i centrum af Newcastle. Jeg startede dagen på en café lige ved floden mellem de to kendte broer, hvor jeg drak min morgenkaffe, inden jeg gik op på teateret og blev installeret i mit eget Writer's Room.

KL. 19

Om aftenen mødtes jeg med hele Newcastle-holdet fra projektet, hvor vi gik ud og drak en øl og snakkede om, hvad vi havde fået skrevet siden sidst, og hvor vi hver især var i processen nu. Derefter tog Nina Berry (red. anden dramtiker) og jeg hen på Alphabetti Theatre - et lille fint undergrundsteater - hvor vi så "Rob Honson Needs to Talk". Det var en intim publikumsinddragende monolog med en god balance mellem humor og smerte. Forestillingen var en "pay what you feel", så vi betalte ikke noget da vi gik ind, men efterlod et selvvalgt beløb i en lille konvolut efter forestillingen.

LØRDAG D. 11/2

Teateret har lukket i weekenden, så jeg brugte hele dagen på forskellige caféer, hvor jeg fik skrevet en masse. Om aftenen tog jeg hen til Northern Stage for at se "Dr. Frankenstein", hvor de havde lavet 'genderswap', så det var en kvinde, der havde hovedrollen. Efter forestillingen faldt jeg i snak med en filmproducer, som var meget interesseret i at læse en af mine tekster – så det er spændende at se, hvad det kan føre til.

MANDAG D. 13/2

KL. 18

Jeg har nu overværet en undervisningsgang med 11-13-årige på teateret. Jeg var teaterlærerens 'John's mysterius friend' og hver gang mit navn blev nævnt, blev det efterfulgt af en lille bid fra sangen "Maria" fra West Side Story. Der var virkelig nogle glade og friske unger på det hold! Der var meget samme stemning som på de teaterhold, jeg tidligere har oplevet, men der er et eller andet anderledes. Det er som om, man bare kan mærke, at de er født ind i en helt anden teatertradition og disciplin. Og så kan man mærke, at der er meget fokus på at have et budskab og det at bruge teater til at udtrykke nogle politiske holdninger.

KL. 21

Sidder og læser 1. udkast af Ninas tekst til Writers Lab, som vi skal snakke om i morgen. Man kan få en øl på den pub, der hører til Live Theatre, som hedder "The Writers' Blok" - den må jeg prøve en dag.

TIRSDAG D. 14/2

Som alle de andre dage brugte jeg det meste af dagen på at skrive, inden jeg kl.18.30 træder ned i kælderen til Alphabetti Theatres lille hyggelige undergrunds café. Jeg skulle se en forestilling ud fra et koncept som hedder "Write Faster", som er en slags impro for dramatikere.

(Bonusinfo: Jeg vil gerne fortælle en masse om det, men jeg har taget konceptet med tilbage til Danmark, så kom i stedet og oplev det på Teater Svalegangen i Aarhus d. 30. november.) Før "Write Faster" var der en 10 minutters præsentations performance med en skuespiller omhandlende politik, og

hvordan vi snakker om politik i dag. Vi skulle blandt andet smadre æg i hovedet på hende og derefter stå og danse med hende, mens indmaden fra de smadrede æg løb ned af hende.

ONSDAG D. 15/2

KL. 13

Jeg overværede en prøve på forestillingen "Parklife", som skal spille i næste uge under en festival på Live Theatre. Der var den vildeste koncentration i rummet. Jeg begynder at tro, at det er en generel ting, at englændere bare arbejder anderledes og med en anden disciplin. Om det er fordi, at teateret har haft en anden betydning og status med sin politiske stemme, ved jeg ikke.

LONDON

TORSDAG D. 16/2

Jeg tog toget til London, og om aftenen var jeg inde at se musicalen "Book of Mormon" på Prince of Wales Theatre. Virkelig anbefalelsesværdig hvis man gerne vil have et godt grin!

FREDAG D. 17/2

Jeg så "Art" på The Old Vic - kan bestemt også anbefales!

LØRDAG D. 18/2

Jeg sad foran National Theatre på en bænk i solskin og med udsigt ud over Themsen og skrev på min tekst i over tre timer uden at begynde at fryse - det er allerede forår i London!

KL. 15

Skulle jeg se "Us/Them" af den belgiske gruppe BRONKZ på National Theatre. WOW! Det er en af de bedste forestillinger, jeg længe har set. De to spillere var vanvittige dygtige, og så var scenografien så sej med en masse snore og balloner og farvekridt over det hele. Og måden at behandle temaet om terrorisme på for børn helt ned til 8 års alderen var virkelig inspirerende især ift. fortællerstil og brugen af humor. Jeg sad helt fremme i sædet og med åben mund hele forestillingen igennem. Derefter gik jeg ind i National Theatres Bookshop - hvilket er farligt...

NEWCASTLE

TIRSDAG D. 21/2

Intens skrivedag i forventningsfyldt kaos. Hele teatret gjorde klar til Live Lab Elevator festivalens åbningsceremoni om aftenen - vildt spændende paneldebat om politisk dramatik, der fortsatte i baren til langt ud på natten.

TORSDAG D. 23/2

KL. 9

Skrive, skrive, skrive. Kaffe. Skrive, skrive, skrive. Og så lidt mere kaffe. Til afveksling: Æg. Sidste forestilling af flere work-in-progress showcases om

aftenen var dén, jeg allerede havde set en bid af på Alphabetti. Dén med æggene. Da der var ét æg tilbage, var der én som gik op og tog bakken med ægget med ned for at "prove a point". Lige så snart én er gået med på at kaste et æg, så stemmer resten bare i - og det er en ret god parallel til shitstorms osv. på sociale medier. Det er bare så nemt at følge med de andre uden egentlig at tage stilling.

FREDAG D. 24/2

KL. 11

Jeg mødte Michael. Han er én af dem, der på mange måder sørger for, at det hele kører på Live. Han står også for at lave beskrivelser for blinde under forestillinger. Han fortalte blandt andet, at det handler om at tale i pauserne, så det ikke går ud over replikkerne, og beskrive tingene så objektivt som muligt. De har mange blindeforestillinger på den måde i England - det kunne være fedt, hvis vi kunne få nogle flere i DK!

KL. 19.30

Showcase på to forestillinger. Først "Parklife", som jeg havde set prøver på, og derefter "Sex with Robots and Other Devices" som var lidt i stil med Netflix serien Black Mirror, med en god blanding af absurditet, realisme, humor og smerte.

Efter forestillingen drak jeg en øl med spillerne, men så begyndte folk at tage hjem, og det havde jeg egentlig også tænkt mig - især fordi jeg havde Directors Masterclass dagen efter med Steve Marmion, som er kunstneriske leder fra Soho Theatre. Men så faldt jeg pludselig i snak med "the man himself." Jeg havde godt spottet ham inden og tænkt 'det er nok ham'. I ved, han var bare den type som tiltrækker sig opmærksomheden i et rum, og står og ser meget selvsikker og vigtig ud med sit lange hår, han tit stryger tilbage. Jeg havde det lidt blandet, hver gang jeg snakkede med ham, fordi jeg på den ene side syntes, han lød lidt arrogant, når han snakkede, og omvendt fortalte han nogle meget fascinerende ting.

LØRDAG D. 25/2

KL. 11

Rigtig god og inspirerende masterclass! Tre timers snak og diskussion med fokus på tilgangen og tricks til iscenesættelse. (Som sidebemærkning kan jeg fortælle, at det første jeg gjorde, da jeg kom hjem fra England, var at fortælle et af mine teaterhold på Filuren - som netop havde lavet deres første gennemspilning, inden jeg tog af sted - at de skulle glemme al tidligere arrangement, og så gik jeg ellers i gang med at skabe et nyt med dem ud fra de ting jeg havde lært til masterclass)

KL. 16

Så jeg "Blackout" som den sidste forestilling i festivalen, som var en sansende forestilling, hvor man havde bind for øjnene og hovedtelefoner på. Man blev ført ind i et rum og sat på en stol. I løbet af forestillingen fik man en kop te i hånden, tæppe omkring sig, rørte en billedramme, der var forskellige dufte, og man blev ført rundt og sat på en ny stol to gange - én gang, hvor man selv gik uden at blive ført. På et tidspunkt fik man sin sidemakkers hænder i sine, og det var simpelthen så stærkt, rørende og en vild form for kommunikation, der opstod. Man havde lyst til at æ og nusse den andens hånd, men var samtidig lidt tilbageholdende, fordi man jo ikke vidste hvem det var, og hvordan vedkommende havde det med det. Lydbilledet var en blanding af klassisk musik, lyden af at køre

i bil og lidt dialog mellem en tydeligvis gammel dement dame og hendes datter. Det skiftede, hvem man følte, man var, hvilket var en interessant kombination. Jeg håber, de vil tage på turné med den, for det var en meget anderledes og stærk forestilling om at blive gammel, blive passet på og passe på andre.

SØNDAG D. 26/2

KL. 23.30

Jeg er nu ankommet til min mosters hjem i centrum af København, hvor jeg skal sove i nat, inden jeg vender hjem til Aarhus i morgen tidlig. Det er helt underligt pludselig at være tilbage i Danmark igen. De sidste uger har været så vanvittige, og jeg forstår slet ikke, at jeg har været så heldig at møde så mange åbne og inspirerende mennesker og deltage i alle de ting jeg har - også meget mere, end jeg kan berette om her. Opholdet gav mig mulighed for at dykke ned i min tekst og arbejde koncentreret på den foruden muligheden for at blive inspireret af en masse forestillinger og møde og netværke med en masse nye spændende mennesker.

En stor tak til Live Theatre, Teater Katapult og selvfølgelig rejsestøtten fra DATS!

Til slut kan jeg fortælle, at opholdet faktisk har været så godt og åbnet så mange døre, at jeg flyttede til Newcastle i september efter readingen på "Hvor Som Helst."

REJSESTØTTE

- DATS har givet rejsestøtte til Maria Ulbrandt Laumark i forbindelse med hendes tur.
- Som medlem af DATS kan du også søge rejsestøtte, hvis du skal på et relevant teatereventyr i udlandet.
- Læs mere på www.dats.dk

Nicoline Smidt, Kulturmødet 2017. PR foto.

MORSØ GYMNASIUM STYRKER DRAMAUNDERVISNINGEN

PÅ MORSØ GYMNASIUM KAN ELEVERNE SOM DET ENESTE STED I LANDET TAGE EN STUDENTEREK-SAMEN MED DRAMATIK PÅ A-NIVEAU. DET KAN BETYDE KORTERE VEJ TIL DRØM-MEN OM EN SKUESPILLER-KARRIERE, MEN DRAMAUN- DERSNINGEN KAN OGSÅ STYRKE ELEVERNES SELV- TILLID I ANDRE FAG.

AF CAMILLA LINNEBJERG RIPA, KOMMUNIKATIONS- MEDARBEJDER VED MORSØ GYMNASIUM

Scenetæppet er trukket helt til side, og scenen er badet i lyset fra de stærke projektører. På scenegulvet står en flok gymnasieelever. Med tydelig mimik reciterer de professionelt replikker, mens deres kropssprog understreger ordenes budskab. På tilskuerpladserne sidder

en gruppe efterskoleelever og følger spændt med. Nicoline Smidt er en af dem. Hun føler sig fuldstændig hypnotiseret af øjeblikket og glemmer helt verden omkring sig.

”Det gav et sug i maven. Det slog bare klik! Det er ikke for at lyde cheesy, men det føltes som at finde den sidste brik af sig selv - jeg kom hjem,” husker Nicoline Smidt om sit første besøg hos Morsø Gymnasiums dramalinje.

FØR GIK JEG ALTID EFTER DET STORE 12-TAL. SAMFUNDET LÆRER OS, AT DET HANDLER OM AT VÆRE DEN BEDSTE, MEN JEG HAR LÆRT HER, AT EN FEJL ER EN FEJL – IKKE MERE END DET.

ELEV, OSCAR HERNANDEZ ØSTERGAARD.

Sammen med 40 efterskolekammerater er hun taget til Mors i Nordvestjylland for at opleve, hvordan det er at have dramatik på Morsø Gymnasium. Gymnasiet er kendt for at have et aktivt dramamiljø med et højt fagligt niveau, og fra skoleåret 2017-2018 har Morsø Gymnasium som det eneste gymnasium i Danmark fået lov til at udbyde dramatik på A-niveau.

Det indebærer ikke kun, at eleverne lærer at spille teater. De får også viden om at instruere, at sætte en forestilling op og om lys og lyd og om teorien bag at spille teater, og ikke mindst indføres de i teaterhistorie.

”JEG ER BLEVET BEDRE TIL AT LAVE PRÆSTATIONER”

Det er slet ikke meningen, at Nicoline Smidt skal på Morsø Gymnasium. Hun skal gå i Herning kun en halv time væk fra familien. Men på vej hjem i bussen efter besøget på gymnasiet kan hun ikke slippe følelsen af at være kommet hjem. Dramalinjen kræver seriøst arbejde i timerne og med lektierne, men det kan blive en genvej til hendes fremtidsdrøm om optagelse på skuespillerskolen.

”Jeg drømmer om at stå på film eller Det Kongelige Teaters scene og spille. Når jeg kan få teater på A-niveau, virker det bare mere muligt,” siger Nicoline Smidt.

En af dem, Nicoline Smidt og efterskolekammeraterne møder på Morsø Gymnasium, er Oscar Hernandez Østergaard, der nu går i 2.g. Han er naturvidenskabeligt orienteret og var meget usikker og genert i folkeskolen. Sommeren inden gymnasiet fik han arbejde i

Jesperhus Blomsterpark som jungledyret Hugo, og den rolle var han god til.

”Mange af dem, jeg arbejdede med i Jesperhus, sagde til mig, at jeg skulle vælge drama,” fortæller Oscar Hernandez Østergaard.

Han var meget i tvivl, men efter lange overvejelser valgte han alligevel dramalinjen, og gradvist mærkede han, at det var det rigtige valg. Arbejdet med drama har lært Oscar Hernandez Østergaard vigtige værdier.

”Før gik jeg altid efter det store 12-tal. Samfundet lærer os, at det handler om at være den bedste, men jeg har lært her, at en fejl er en fejl – ikke mere end det. Jeg er blevet en del bedre til at lave præstationer,” siger Oscar Hernandez Østergaard og uddyber, ”jeg er stadig nervøs – mit hjerte banker, når jeg er på. Men jeg kan lide det nu. Jeg overskrider nogle grænser, og jeg er blevet meget mere selvsikker i mig selv.”

HØJT NIVEAU ER MED TIL AT UDVIKLE TALENTER

På dramalinjen får eleverne lov til at nørde i dybden med drama og teater. De lærer teorien helt fra bunden, og de lærer at tale med indlevelse og bygge en karakter op ved hjælp af stemmebrug og kropssprog. De tager også teatret og piller teaterstykkerne fra hinanden for at analysere, hvordan et stykke er bygget op.

Alt sammen noget som er nødvendigt for at blive så dygtig en skuespiller, som Nicoline Smidt drømmer om at blive. Hun er den næstældste af fem søskende fra hjemmet i Give, og familien har ikke råd til at betale for, at hun kan gå i skole og bo så langt væk hjemmefra, så hun går selv i gang med at arbejde og spare op for at kunne forfølge sin drøm. I august i år tager hun skridtet og starter i 1.g på Morsø Gymnasium, samtidig med at hun flytter ind på gymnasietets kollegium.

”Niveauet her er sindssygt højt, og lærerne er fantastiske. Jeg føler mig ikke som en elev, der skal lære, men jeg lærer, fordi jeg prøver tingene,” fortæller Nicoline Smidt.

Morsø Gymnasium har udover dygtige undervisere også et tæt samarbejde med Limfjordsteatret, hvor eleverne

overværer prøver og får input fra kendte skuespillere. De unge kan også blive optaget i et toårigt talentudviklingsprogram. Her træner talenterne skuespil intensivt og er med i professionelle produktioner på det etablerede teaters scene.

Den chance fik Oscar Hernandez Østergaard, og sammen med de andre teatertalenter har han optrådt otte gange for fulde huse med Limfjordteatrets eget stykke Nicopia. Det var så intenst, at publikum begyndte at græde.

”Det var en helt utrolig oplevelse. Jeg blev helt forundret over, at jeg kan røre folk på den måde,” siger Oscar Hernandez Østergaard.

Til juni næste år bliver han student med drama på B-niveau, mens Nicoline Smidts klasse som den første årgang bliver student med drama på A-niveau om tre år.

Fakta om Drama

Morsø Gymnasium har som det eneste gymnasium i landet fået mulighed for at tilbyde dramatik på A-niveau. Første årgang med drama på A-niveau startede i august i år.

Eleverne har cirka 3 gange 75 minutter med drama om ugen samt afleveringer.

Eleverne kommer derudover til teaterforestillinger og på studietur til udlandet.

Emner på dramalinjen er blandt andet skuespilsteknik, instruktion, lys og sceneopsætning og projekledelse.

Den afsluttende dramatikeksamen er delt op i en skriftlig og en mundtlig eksamen.

For elever, der kommer langvejs fra, er der mulighed for at bo på Morsø Gymnasiums kollegium.

PLETSKUD FRA DATS TEATERFESTIVAL 2017

Bagsværd Amatør Scene, "Undskyld". Foto: Knud Volsing.

Drakomir, "Dronning Dagmar". Foto: Knud Volsing.

Det Hemlige Teater, "Når mennesker græder". Foto: Axel Gadegaard.

"Robust". Foto: Knud Volsing.

"Kosmos". Foto: Knud Volsing.

"Grottedyr". Foto: Knud Volsing.

"Ebbe Skammelsøn". Foto: Knud Volsing.

MAS, "Guitaristerne". Foto: Axel Gadegaard.

"Diva". Foto: Axel Gadegaard.

Teaterrødderne, "Stilhed støjer". Foto: Axel Gadegaard.

Masser af oplevelser på teaterhøjskolen i Ryslinge!

R

Særligt tilbud: 4 unge DATS-medlemmer kan få 17.000 kr. i rabat i foråret 2018!

17.000 kr. i rabat i foråret 2018!

Oplev vores forårshold fra d. 10/01 – 19/06 2018. Et halvt år med fokus på vild scenekunst, skuespillerens værktøjer og kollektiv skaberkraft. Vi har et rigtig godt samarbejde med DATS og giver derfor 4 unge medlemmer 17.000 kr. i rabat i foråret 2018. Ring nu på tlf. 62 67 10 20 og det er først-til-mølle. Vi glæder os til at fortælle mere om de mange muligheder.

Teaterkoncert og Kreativ projektledelse

I foråret 18 vil du kunne opleve, at være skuespiller i vores store Teaterkoncert, som er fyldt med karakterarbejde, musikalitet, koreografi og vilde iscenesættelser. I en række af andre uger, vil vi fordybe os i kreativ projektledelse – Vi skal omsætte de kunstneriske idéer til virkelige projekter. Kan man leve af sin kunst? Ja, og vi stater til foråret 2018.

Alle vil opleve at optræde på Det Kongelige Teater

Alle elever på Ryslinge Højskole vil opleve den vilde kulmination på deres dramatiske grundtræning - teaterets svar på en jægerpilot-eksamen: Dogmeforestilling på Det Kongelige Teater! Det bliver rå, vildt og sammenkogt scenekunst på landets fine og gamle teater. Der er 200 publikummer i salen og en unik oplevelse i vente, man vil huske rigtig længe.

Højskoleliv fyldt med nærvær, oplevelser og sammenhold

Vores faste højskolelærere brænder for det pulserende højskoleliv rundt om teaterundervisningen – Så både aftener, weekender og i projektuger vil der være masser af oplevelser, kaffesnakke, fester, kreativitet og kollektiv skaberkraft. Det hele sker i vores smukke rammer i Ryslinge, tæt på sø, skov og i vores fællesrum. Vær med i vores hverdag, tæt sammen, med op til 39 andre, som vil teaterhøjskole ligeså meget som dig.

Læs mere og book en rundvisning på www.ryslinge-hojskole.dk

R

Ryslinge Højskole
TEATER OG FILMSKUESPIL

Ryslinge Højskole

